

Informace pro Radu

Věc: Analýza videoklipu hudební skupiny J.A.R. „Bulháři“

Na Radu ČR pro rozhlasové a televizní vysílání se obrátil mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Bulharské republiky pan Ogňan Grkov s protestem svým i za další bulharské občany žijící v České republice proti uvádění videoklipu hudební skupiny J.A.R. „Bulháři“ českými televizními stanicemi. Pan velvyslanec požaduje okamžité stažení videoklipu z vysílání.

Bulharský velvyslanec vyčítá videoklipu zejména zkreslenou prezentaci bulharské reality. V klipu jsou užívány bulharské národní symboly z období totality, kostýmy údajných Bulharů neodpovídají skutečnosti apod.

Dle názoru pana velvyslance videoklip porušuje zákony České republiky tím, že hanobí jiný národ.

Analýza:

Videoklip „Bulháři“ byl analyzován programovým odborem. K analýze byl použit amatérský záznam, který poskytl bulharské zastupitelství.

Bohužel přesně nevíme, které televizní stanice, kdy a v jakých pořadech videoklip vysílaly. Bulharské velvyslanectví nás pouze informovalo, že klip byl uveden na TV NOVA v pořadu „Snídaně s Novou“ dne 10. 5. 1999 (informaci jsme obdrželi již po uplynutí třicetidenní zákonné lhůty pro uchovávání záznamu vysílání) a dále, že videoklip odvysílala i Česká televize a televize Galaxie.

Ve videoklipu probíhají dva souběžné děje, které se prolnou až v samém závěru.

V prvním plánu sledujeme zpovzdálí kapelu J.A.R. připravující se zřejmě na zkoušku – v rámci této zkoušky členové kapely hrají a zpívají píseň „Bulháři“. Že se jedná o zkoušku je zřejmé z faktu, že uprostřed písně je produkce přerušena a hudebníci komentují svůj výkon a domlouvají se, jak jej zlepšit. Tato mluvená vložka je do určité míry vulgární (hudebníci se častují výrazy typu *kurva*), avšak nenaplnuje podstatu ustanovení o ochraně dětí a mládeže. Text je velmi špatně srozumitelný. Ani obrazová stránka videoklipu není způsobila ohrozit psychický a morální vývoj dětí a mladistvých.

Ve druhém plánu sledujeme, jak dva muži – Bulháři – násilím unášejí dívku Jelenu (Helena Vondráčková) do baru – mafiánského doupěte, kde sídlí jejich šéf. Jelena je pak nucena pro pobavení šéfa (zřejmě mafiánského bosse) tancovat na stole.

V závěru videoklipu členové skupiny J.A.R. vrhnou do baru, zbijí Bulhary a Jelenu osvobodí. Ta potom společně s nimi zpívá.

Jak již bylo výše konstatováno, textová ale ani obrazová stránka videoklipu nejsou způsobila ohrozit psychický nebo morální vývoj dětí a mladistvých.

Celý klip je jasně pojat jako nadsázka a je laděn žertovně. Je zcela zřejmé, že cílem nebylo dotknout se důstojnosti jakékoliv národní entity nebo její hanobení.

Lze však připustit, že použité rekvizity, kostýmy a rovněž herecké obsazení se snahou působit komicky, můžou u někoho vzbudit určitou nevoli. Představitelé Bulharů jsou snědí drsnáci. Kostýmy sestávají ze šušťákových tepláků, beranic a nevkusných obleků a la 70. léta. Jako rekvizity jsou užity portréty někdejších bulharských ale i jiných komunistických představitelů, bulharská státní vlajka a současně například i pravoslavné symboly.

Text písně je v některých pasážích nesrozumitelný. Obsahově je dost chudý, mnohdy je založen více na slovních hrátkách než na konkrétním smyslu. Námětem míří proti Bulharsku a Bulharům.

Text písně (vytečkované pasáže jsou nesrozumitelné): *Bulharská měna je levá, chlápkům tem ostrým to neva – podvody s poklady.... dle nálady, hrají si na jinou sortičku, na sortu, toužej po německým pasu, passportu – a doufaj, že dílko se podaří a když ne, no tak zas budou Bulháři – bulharský prachy jsou levý to neví – jen doufat, že dílko se podaří a když ne, tak ho odvezou – jen doufat, že dílko se podaří a když ne, odvezou ho Bulháři. Pasát fouká vldný, nové jméno dá. Bulharský prachy mě kazí, klobásu do tebe vrazím, mejdany do*

vany, krotitel na hady, doma se posadím anglicky jak u lordů, nemusím, povídám, logicky jít po mordu. A rátať, že zámer sa vydarí a keď nie, tak zasa budú dúfať, že dielko sa podarí a keď nie, tak zasa budú Bulhári. Pasát fouká vliďný, nové jméno.... dá, pasát fouká vliďný.

Závěr:

Na základě provedené analýzy videoklipu „Bulháři“ a z vyjádření účastníků videoklipu v denním tisku (viz denní monitoring) i z celého pojetí klipu však vyplývá, že se jedná o žertovnou nadsázku pro kterou svědčí i ne přesné uvedení názvu obyvatel Bulharska ale zkomoleniny „Bulháři“. Na druhou stranu je možné pochopit, že se občané Bulharské republiky mohou cítit být videoklipem dotčeni. Rada ČR pro rozhlasové a televizní vysílání ovšem není orgánem, který by byl oprávněný posuzovat, zda vysíláním videoklipu „Bulháři“ dochází k hanobení národa. Rada ze své pozice může pouze konstatovat, že vysíláním videoklipu nebyl porušen zákon o vysílání, tudíž není oprávněna podniknout vůči provozovatelům žádné sankční kroky. Právní oporu v dané záležitosti Radě neposkytuje ani Ústava České republiky či Listina základních práv a svobod

Doporučení:

Protože není v pravomoci Rady postihnout provozovatele vysílání, který videoklip „Bulháři“ zařadil do svého vysílání a situace je vzhledem k tomu, že stížnost podal mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Bulharské republiky v ČR citlivá, doporučujeme stížnost s výsledkem naší analýzy zaslat Ministerstvu zahraničí, aby ji vyřídilo dle svého diplomatického protokolu.